

КАФЕДРА БАЯНА ТА АКОРДЕОНА

Методика і теорія виконавства

Освітній ступінь
Спеціальність
Освітня програма

Бакалавр
025 Музичне мистецтво
Народні інструменти:
«Баян», «Акордеон»

Курс	4
Семестр	7

Статус

Цикл загально-
професійної підготовки

ECTS	3
Годин	90
Лекції	14
Семінари	14
Самостійна робота	62

Семестровий контроль

Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Заєць Віталій Миколайович доцент, кафедри баяна та акордеона, кандидат мистецтвознавства
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=6icz7zsAAAAJ
e-mail	zaetsa@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Курс «Методика та теорія виконавства» займає особливе місце у вирішенні фахових завдань. Його вивчення допомагає засвоїти засоби й прийоми навчання на інструменті, закономірності музично-виконавського розвитку на різних етапах навчання, сприяє удосконаленню теоретичних знань та формуванню виконавських умінь і навичок студентів.

Мета курсу – формування педагогічної культури висококваліфікованого спеціаліста, викладача баяна (акордеона).

Відповідно до мети курс «Методики» розв'язує наступні завдання:

- формування навичок раціонального використання прийомів навчання і виховання;
- розвиток інтересу до музичного мистецтва, виконавства на баяні та акордеоні;
- формування особистості, здатної до самостійної творчої діяльності;
- вивчення теоретичних основ, необхідних для педагогічної діяльності майбутніх педагогів;
- розвиток навичок роботи з методичною літературою та начальними посібниками;
- виховання стійкої уваги та самоконтролю, свідомого ставлення до роботи.

Програма курсу враховує притаманну даній дисципліні систему міжпредметних зв'язків, що передбачає вивчення поряд із спеціалізованим інструментом та усіма музичними

дисциплінами ще й філософських, музикознавчих, фізіологічних та інших закономірностей виконавства. Знання та навички, отримані після вивчення курсу, студенти закріплюють під час педагогічної практики під керівництвом викладача-консультанта.

У результаті вивчення навчальної дисципліни бакалавр повинен **знати**:

- засади професійності майстерності виконавства на баяні;
- основні закономірності штрихових та артикуляційних засобів звукоутворення;
- особливості використання засобів музичної виразності на різних етапах розвитку світової і національної музичної культури;
- сучасні досягнення в галузі баянного виконавства, педагогіки та музичної творчості;
- виконавський репертуар та спеціальну літературу;
- основи загальнотеоретичних дисциплін, що дозволяють вирішувати творчі інтерпретаційні проблеми виконання.

Випускник кваліфікації «Бакалавр музичного мистецтва» повинен **вміти**:

- розуміти зміст, форму та стиль музичного твору, відтворювати його художню концепцію;
- володіти засобами виконавської виразності та технічною майстерністю;
- орієнтуватися в різноманітних музичних стилях і жанрах;
- вивчати кращі традиції виконавських шкіл;
- поєднувати виконавську майстерність з художнім осмисленням твору.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, Zoom.

Перелік тем

Тема 1. Виконавська майстерність в оптиці музикознавства

Тема 2. Психологічні передумови музично-виконавської діяльності

Семинар. Теоретичні основи формування виконавської майстерності

Тема 3. Робота над фактурою, як комплексом засобів музичної виразності.

Семинар. Концепція виконавської художньої техніки

Тема 4. Динамічний фон як засіб рельєфного відтворення музичної фактури.

Тема 5. Специфіка виконавського музичного мислення.

Семинар. Специфіка музично-виконавського мислення

Тема 6. Робота над мелодією – головний фактор цілісності художньої майстерності

Тема 7. Цілісне виконання музичного твору

Семинар. Робота над музичним твором

Семинар. Підготовка навчального репертуару.

Тема 8. Координація музично-ігрових рухів баяніста.

Семинар. Розвиток музичних здібностей

Тема 9. Робота над технічним вдосконаленням майстерності.

Семинар. Індивідуальний робочий план.

Тема 10. Особливості баянного мистецтва в контексті візуалізації сценічного виступу.

Семинар. Інструктивний матеріал

Тема 11. Емоційне мислення музиканта-виконавця як інтелектуально-творчий процес.

Семинар Роль і завдання педагога.

Тема 12. Основи формування творчої самостійності. Зміцнення вмінь, навичок, знань, використання виконавських засобів музичної виразності в роботі над випускною програмою.

Семинар. Самостійна робота студентів (педагогічна практика)

Семинар. Критерії й методика оцінювання.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відвідування лекцій	25
2.	Семінарські заняття	25
3.	Самостійна робота	30
4.	Залік	20
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка «**відмінно**»: студент у повному обсязі опанував матеріал навчальної програми, виконав усі передбачені програмою форми роботи (участь у семінарських заняттях, самостійні завдання), проявив ініціативність та здатність творчо вирішувати завдання.

Оцінка «**добре**»: студент загалом опанував матеріал навчальної програми (приблизно в обсязі 75%), орієнтується у проблематиці курсу, брав участь у різних формах роботи, передбачених програмою.

Оцінка «**задовільно**»: студент опанував матеріал курсу в обсязі 30–50%, не виявив зацікавленості заняттями, неякісно виконував усні та письмові завдання, передбачені програмою.

Оцінка «**незадовільно**»: студенти не опанували матеріал курсу, не виконали обов'язкових форм роботи, не розуміли основний зміст та завдання курсу.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев І. Методика викладання гри на баяні. – К.: Муз. Україна, 1957
2. Бай Ю. Теоретические основы совершенствования внутренней структуры музыкально-игровых движений баяниста. – К.: Консерватория, рукопись

3. Власов В. Методика работы баяниста над полифоническим произведением. – М.: Всесоюзный методический кабинет по учебным заведениям искусств и культуры, 1991
4. Давидов М. Виконавське музикознавство: енциклопедичний довідник. К., НМАУ ім. П. І. Чайковського. 2010. Посібник для вищих навчальних закладів.
5. Давыдов Н. Энциклопедия исполнительского музыкознания. Пособие для высших учебных заведений. К., 2012.
6. Давидов М. Проблеми збереження та розвитку академічного народно-інструментального мистецтва України. Посібник для вищих навчальних закладів. Київ. 2008.
7. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах. Підручник для вищих навчальних закладів. Київ. 2010.
8. Давыдов Н. Методика переложений інструментальних произведений для баяна. Пособие для высших и средних учебных заведений. Москва.1977.
9. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (підручник для вищих навчальних закладів). - К.: Музична Україна. 1995.
10. Давидов М. Школа виконавської майстерності баяніста. Посібник для вищих навчальних закладів. 1998. Київ.
11. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (підручник). – К.: Муз. Україна, 1995
12. Оберюхтин М. Проблемы исполнительства на баяне. – М.: Музыка, 1989
13. Паньков В. Гами, тризвуки, арпеджіо для вибірного баяну. – К.: Муз. Україна, 1982
14. Ризоль М. Принципы применения пятипальцевой аппликатуры на баяне. – М.: Сов. композитор, 1977
15. Ризоль М., Яшкевич И. Школа двойных нот для баяна. – К.: Муз. Украина, 1989
16. Самитов В. Творческая направленность процесса совместной деятельности педагога и студента как условие становления личностных качеств музыканта-исполнителя. – К.: Консерватория, рукопись, 1992
17. Самитов В. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної культури. К.. 2011
18. Шаров В. Расширение музыкально-выразительных возможностей баяна в его электронной модификации. – К.: Консерватория, рукопись, 1992